

در دی ماه سال جاری (۱۳۹۴) و به دعوت دانشگاه هارتفورد آمریکا دو تن از اساتید دانشکده الهیات و معارف اسلامی - آقای دکتر غلامرضا رئیسیان، رئیس محترم دانشکده و عضو هیئت علمی گروه علوم قرآن و حدیث به همراه آقای دکتر جعفر مروارید عضو هیئت علمی گروه فلسفه و کلام اسلامی - به این کشور سفر کردند. در اینجا مصاحبه ای با ایشان ترتیب داده ایم که نظر شما را به آن جلب می کنیم.

۱- مهمترین اهداف این سفر را بیان فرمایید.

پیرو حضور هیئتی از دانشگاه هارتفورد در دانشکده الهیات در اردیبهشت سال ۱۳۹۴ و در پاسخ به دعوت این دانشگاه جهت شرکت در نشست در دانشگاه دینی هارتفورد تحت عنوان "اخلاق اجتماعی صلح" که به دعوت خانم هایدی هدسل رئیس دانشگاه هارتفورد انجام شد و نیز شرکت در افتتاح کرسی شیعه شناسی امام علی علیه السلام در هارتفورد که برای اولین بار در آمریکای شمالی افتتاح گردید.

۲- از چه دانشگاه ها و مراکز علمی بازدید کردید.

بازدید از دانشگاه کاتولیک در واشنگتن دی سی، بازدید از دانشگاه جرج تاون آمریکا، حضور در منزل استاد فرشچیان در نیویورک، حضور در دانشگاه منونایت شرقی در شهر هریسون برگ، حضور در دانشگاه هارتفورد سمیناری، شرکت در افتتاح اولین کرسی شیعه شناسی آمریکای شمالی با نام امام علی (ع) در هارتفورد سمیناری، حضور در کالج میدلبری در شهر میدلبری و نیز حضور در دپارتمان دین دانشگاه میدلبری و در پایان بازدید از دپارتمان فلسفه دانشگاه هاروارد در بوستون و همینطور حضور در مرکز اسلامی نیویورک و واشنگتن

۳- چه برنامه ها و اقداماتی در این بازدیدها انجام شد.

در بازدید از دانشگاه کاتولیک (۱۱ ژانویه ۲۰۱۶):

- جلسه با ریاست مرکز مرکز «شورای تحقیقات در ارزش و فلسفه» (council for Research in Values and Philosophy) خانم پروفسور هوپینگ و اساتید و اعضای هیئت علمی و محققان این مرکز

در این جلسه پروفسور فردریک آهرن (Frederick L. Ahearn) از مؤسسه بین المللی کاتولیک در امور اجتماعی که وابسته به دانشگاه کاتولیک آمریکاست، و تخصص ایشان در مسائل اجتماعی- روان شناختی مهاجران و پناهندگان است، نیز حضور داشت. در این جلسه در ابتدا گزارشی از فعالیت های علمی و

پژوهشی توسط اینجانبان (دکتر رئیس‌یان و دکتر مروارید) ارائه شد. سپس اعضای جلسه، سؤال‌های متنوعی درباره فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی ما پرسیدند و پس از آن ظرفیت‌ها و راهکارهای همکاری متقابل در آینده و شیوه تبادل استاد و دانشجو بررسی گردید. شورای تحقیقات در ارزش و فلسفه هر سال همایش‌های متنوعی را در سرتاسر دنیا با محوریت موضوعات فلسفی و اخلاقی که کاربرد عملی در زندگی جوامع مختلف دارند، برگزار می‌کند که از دانشگاه مشهد برای شرکت در این همایش‌ها دعوت به عمل آمد. در ضمن پیشنهاد تأسیس نمایندگی شورای تحقیقات در ارزش و فلسفه در مشهد توسط خانم پروفسور هوپینگ نیز ارائه گردید.

- جلسه با پروفسور مارشال برگر (Marshall J. Breger) استاد حقوق در دانشکده حقوق کلمبوس در دانشگاه کاتولیک آمریکا (۱۱ ژانویه ۲۰۱۶).

در دانشگاه جرج‌تاون آمریکا :

- جلسه با پروفسور جان اسپوزیتو (۱۲ ژانویه ۲۰۱۶)

در این جلسه ضمن معرفی فعالیت‌های آکادمیک افراد، از ایشان برای شرکت در همایش بین‌المللی عدالت و اخلاق در فوریه سال ۲۰۱۷ در دانشگاه فردوسی مشهد، دعوت به عمل آمد و نیز امکانات و توانایی‌های دانشگاه فردوسی جهت همکاری متقابل آموزشی و پژوهشی میان دانشگاه فردوسی و دانشگاه جرج‌تاون تبیین شد.

- جلسه با پروفسور جان‌اتان براون (Jonathan A. C. Brown) مدیر مرکز تفاهم اسلام و مسیحیت دانشگاه جرج‌تاون آمریکا (۱۲ ژانویه ۲۰۱۶)

طی جلسه‌ای با ایشان، ضمن معرفی فعالیت‌های گفتگویی ادیان در مشهد و ارائه گزارشی از فضای بین‌المللی و بین‌الادیانی مشهد، مخصوصاً با توجه به انتخاب مشهد به عنوان پایتخت

فرهنگی جهان اسلام، از ایشان برای شرکت در همایش بین‌المللی عدالت و اخلاق دعوت به عمل آمد. در ضمن درباره تبادل استاد برای تدریس‌های فشرده و نیز تبادل دانشجوی دکتری هم‌فکری به عمل آمد.

- جلسه با دکتر محمد فغفوری در دیارتمان دین دانشگاه جرج تاون واشنگتن (۱۳ ژانویه ۲۰۱۶)

در جلسه‌ای با ایشان، ضمن بررسی فضای آکادمیک در آمریکا، ظرفیت‌های مشهد و دانشگاه فردوسی برای همکاری‌های متقابل و اعزام دانشجویان آمریکا برای گذراندن دوره‌های فشرده در مشهد بررسی شد.

- جلسه با پروفسور ایرن ژیلسون (Irene Anne Jillson) استاد اخلاق سلامت دانشگاه جرجتاون آمریکا (۱۴ ژانویه ۲۰۱۶)

در جلسه با ایشان مفاهیم الهیاتی و اخلاقی و تأثیر آن بر بحث سلامت فردی و اجتماعی بررسی شد و با توجه به تخصص ایشان در اخلاق برای کنفرانس بین‌المللی عدالت و اخلاق دعوت به عمل آمد.

حضور در منزل استاد فرشچیان در نیویورک (۷ ژانویه ۲۰۱۶):

به همراه دکتر مسعود نوری، محقق و استاد مرکز حقوق بشر و عدالت جهانی: در جلسه‌ای صمیمی و دوستانه در منزل استاد فرشچیان، هنر دینی و تأثیر هنر بر تعمیق باورهای دینی مورد بحث قرار گرفت و استاد فرشچیان ضمن خرسندی از فضای بین‌المللی و آکادمیک مشهد، نسبت به بازدید و ایراد سخنرانی در جمع دانشجویان دانشگاه فردوسی اظهار علاقه و تمایل نمودند.

در دانشگاه منونایت شرقی در شهر هریسون برگ (۱۳ ژانویه ۲۰۱۶):

جلسه با رئیس و معاون دانشگاه و بررسی راهکارهای همکاری متقابل میان دانشگاه فردوسی و دانشگاه منونایت

ایراد سخنرانی درباره فضای فکری و دینی ایران اسلامی و پاسخ به سؤالهای شرکت کنندگان

بازدید از فضای آکادمیک و کتابخانه دانشگاه منونایت

جلسه با دکتر اد مارتین، مدیر مرکز ارتباط بین‌الادیانی

در این جلسه ضمن گزارشی از فعالیت‌های گفتگوی ادیان در مشهد، برگزاری جلسات مشترک بین دینی میان دو دانشگاه بررسی شد.

- جلسه با پروفسور جان فیرفیلد (John R. Fairfield) استاد دانشگاه منونایت شرقی و مدیر پروژه صلح و طراحی نرم‌افزارها و بازی‌های رایانه‌ای با مضمون صلح که در این جلسه درباره طراحی نرم‌افزارهای مروج صلح بر اساس مفاهیم اسلامی تبادل نظر شد.

در دانشگاه هارتفورد سمیناری :

- جلسه با پروفسور هایدی هدسل مدیر هارتفورد سمیناری در این جلسه پیشنهاداتی مطرح شد:

الف. تبادل استاد و دانشجو

ب. چاپ یک شماره مشترک ویژه در مجله Muslim World و نیز چاپ یک ویژه‌نامه مشترک در دانشگاه

فردوسی با همکاری دو دانشگاه

ج. همکاری در برگزاری همایش بین‌المللی عدالت و اخلاق در فوریه ۲۰۱۷ در دانشگاه فردوسی مشهد

د. اعزام دانشجویان هارتفورد برای گذراندن یک دوره فشرده آکادمیک - فرهنگی در مشهد

- حضور در همایش سه روزه

« دین و اخلاق اجتماعی صلح »

الف. ارائه مقاله به زبان انگلیسی با عنوان «اصول تعامل با دیگران بر اساس آموزه های قرآنی» توسط آقای دکتر رئیسیان، «هم زیستی صلح آمیز ادیان و دیگری: نقد تمایز من- دیگری (سوژه- ایژه) دکارتی از منظر فلسفه بازی های زبانی ویتگنشتاین و تحول مفهوم عقل در سنت شیعی در مواجهه با دیگران» توسط آقای دکتر مروارید و پرسش و پاسخ

ب. بحث و بررسی « روش های حل تنش های دینی و قومی » در کارگروه های چندگانه که هر کارگروهی توسط یک رهبر (لیدر) از محققان رشته صلح در هارتفورد هدایت شد و در نهایت، حاصل این گفتگوی جمعی و عقل نقاد، صورت بندی راهکارهای دینی و اخلاقی در مقابله با خشونت و تنش بود.

ج. حضور در جلسه ای ویژه با موضوع «مواجهه فرهنگی: دیپلماسی سفر و دیپلماسی آکادمیک» و بحث و بررسی اعضای هیئت علمی و محققان و هیئت امنا و دانشجویان هارتفورد که در سال گذشته به ایران سفر کرده بودند، از تجارب خویش در سفر به ایران سخن گفتند و برتری های فرهنگ ایرانی و شیعی را که خود در سفر به ایران تجربه کرده بودند، برشمردند و از تغییر دیدگاه های خویش، پس از سفر به ایران سخن گفتند. اعضای ایرانی نیز از تجارب فرهنگی و آکادمیک خویش در سفر به آمریکا و بازدید از دانشگاه های آمریکا سخن گفتند.

د. شرکت در افتتاح اولین کرسی شیعه‌شناسی آمریکایی شمالی با نام امام علی (ع) در هارتفورد سمیناری

در این جلسه که با حضور مدیر محترم مرکز اسلامی امام علی (ع) در نیویورک، حجت‌الاسلام اسلامی و نیز مراکز اسلامی و شیعی و مراکز گفتگوی ادیان آمریکا و انگلستان برگزار گردید، اولین کرسی شیعه‌شناسی با بودجه یک و نیم میلیون دلار افتتاح شد.

در جلسه افتتاحیه، پروفیسور هدسل، مدیر هارتفورد سمیناری؛ پروفیسور کیم، مدیر آکادمیک هارتفورد؛ دکتر اصغر علی مولدینا، مدیر فدراسیون جهانی شیعه؛ دکتر ایوب استاد مشهور شیعه‌شناسی و اسلام‌شناسی هارتفورد؛ دکتر سید عمار نخجوانی، استاد موقت این کرسی سخنرانی کردند. از ویژگی‌های این جلسه، سخنرانی حجت‌الاسلام دکتر شمالی مسئول

مرکز اسلامی لندن از طریق اسکایپ بود. ایشان به تبیین معنویت، عقلانیت و عدالت در آموزه‌ها و سیره امیرالمؤمنین (ع) پرداخت و الگوی دیالوگ بین ادیان را در آموزه‌های امیرالمؤمنین (ع) به خوبی توصیف نمود.

پروفسور هدسل در سخنرانی افتتاحیه، ضمن نام بردن و تشکر از حضور اعضای هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد، برادامه و توسعه همکاری‌ها میان کرسی امام علی (ع) در هارتفورد و دانشگاه فردوسی مشهد تأکید کرد و دکتر رئیس‌یان نیز بر ضرورت همکاری میان دانشگاه فردوسی و کرسی مذکور تأکید نمود.

س. شرکت در ضیافت شام به افتخار میهمانان ایرانی، با حضور تمامی اساتید هارتفورد سمیناری و سایر میهمانان.

در کالج میدلبری در شهر میدلبری :

- جلسه با آقای پروفسور والدرون مدیر دیپارتمان دین دانشگاه میدلبری

در این جلسه بر همکاری دانشگاه فردوسی و کالج میدلبری برای تبادل استاد و دانشجو، مخصوصاً برگزاری دوره‌های فشرده و کوتاه مدت (که در کالج میدلبری به عنوان ترم J مرسوم است) تأکید شد.

حضور در دیپارتمان دین دانشگاه میدلبری و ارائه مقاله توسط دکتر رئیس‌یان با موضوع «حیات طیبه در قرآن کریم» و توسط دکتر جعفر مروارید با موضوع «ضرورت گفتگوی ادیان در جهان معاصر و موانع کلامی و فلسفی آن»

جلسه‌ای با حضور دکتر انزلی استاد کالج میدل‌بری و بررسی شرایط کنونی جهان اسلام و ایران و توانایی‌های اندیشه‌ای ایران در مقابله با افراط‌گری دینی و داعش با حضور دانشجویان از ملیت‌ها و اقوام مختلف

دیپارتمان فلسفه دانشگاه هاروارد در بوستون :

جلسه با پروفیسور توماس ام اسکالن Thomas M. Scanlon استاد فلسفه اخلاق و دین طبیعی

در این جلسه، مباحث فلسفی پیرامون دیدگاه‌های فیلسوفان اخلاق و از جمله، تأثیرات فلسفی دیدگاه‌های ویتگنشتاین در «بحث پیروی از قواعد و هنجارمندی» بر «گفتمان اخلاقی» بررسی و بحث شد و نیز با توجه به تخصص ایشان، درباره کنفرانس عدالت و اخلاق، از ایشان، نظر خواهی شد.

جلسه با پروفیسور «ادوارد جی هال» Edward J. Hall مدیر دیپارتمان فلسفه دانشگاه هاروارد و پرفیسور فلسفه

در این جلسه، ضمن توصیف فضایی فلسفی و جریان‌های فلسفی در ایران، شرایط همکاری میان دیپارتمان‌های فلسفه دو دانشگاه بررسی شد و تبادل استاد و دانشجو و نیز برگزاری دوره‌های فشرده کوتاه مدت، مورد تأکید قرار گرفت.

حضور و سخنرانی در مرکز اسلامی نیویورک و واشنگتن

۴- فکر می کنید این سفر و بازدیدهای علمی چه دستاوردها و ثمراتی برای جامعه علمی خصوصا دانشگاه فردوسی مشهد داشته باشد.

به نظرم سفر بسیار خوب و مفیدی بود. سخنرانی ها و جلساتی که داشتیم مورد توجه و استقبال قرار گرفت. امیدوارم بتوانیم با دو سه دانشگاه که گفتگوی مقدماتی را با رؤسای آنها داشتیم تفاهم نامه همکاری امضا کنیم و با فراهم شدن زمینه، مفاد آن را عملیاتی نمائیم.

۵- در پایان اگر سخن یا نکته ای خاصی را لازم می دانید بفرمائید.

با توجه به ترکیب جمعیتی آمریکا که از ملیت های مختلف تشکیل شده است و نیز آزادی عملی که در آنجا وجود دارد و همینطور آمادگی طرف های مقابل به نظر می رسد باید از این فرصت استفاده نمود. حضور در مجامع بین المللی و مراکز دانشگاهی مهم دنیا فرصتی مغتنم است که باید مورد توجه قرار گیرد تا هم از تجارب آنها استفاده شود و هم معارف دینی را در آن مراکز ارائه کرد. این در حقیقت یکی از وظایف مهم دانشکده الهیات می باشد.